

Bezoek aan het Bezoekerscentrum van het Vlaams Parlement

HANDLEIDING VOOR DE LEERKRACHT

In deze handleiding vindt u meer info over het verloop van het bezoek aan het Bezoekerscentrum van het Vlaams Parlement (BCVP)
Bij deze handleiding hoort een werkbundel voor de leerlingen

1. Verwelkoming en praktische opstart

Wordt uitgewerkt door BC zelf.

2. Start in module 2: het parlement in actie

In dit onderdeel willen we de leerlingen laten **kennismaken met het stellingenspel** in het parlementaire halfroond ter voorbereiding op het 'grote' debat (aan het einde van het bezoek), het debat waar de voorbereidende lessen en de opdrachten in het Bezoekerscentrum op voorbereiden.

Concreet:

- De leerlingen krijgen een introductie in de werking van het stellingenspel;
- De leerlingen maken kennis met de stemknopjes en begrijpen het onderscheid tussen voor, onthouden en tegen stemmen;
- De leerlingen verwerven hun eerste inzichten omtrent het vormen van een standpunt en het belang van argumentatie hierin.

De leerlingen gaan hier individueel te werk.

Lesverloop
15 min.

CONCREET

**Stellingenspel:
opwarmer**

- **STAP 1: de leerlingen nemen plaats en volgen de instructies van de medewerker.**

De leerlingen zetten zich in het parlementaire halfroond in module 2. De medewerker van het Bezoekerscentrum zal het grote scherm opstarten en licht aan de leerlingen toe:

- Hoe ze met de audioguide kunnen inprijken;
- Hoe het stellingenspel verloopt;
- Hoe ze kunnen stemmen met de stemknopjes.
 - **Groen = voor** = akkoord met de stelling.
 - **Wit** = onthouden = geen uitgesproken standpunt over de stelling. *Je kan als leerkracht eventueel nog kort wat extra toelichting geven bij de betekenis van 'onthouden' in een parlementaire stemming. Volksvertegenwoordigers die zich onthouden bij een stemming geven aan dat ze geen voorkeur voor ja of neen willen uitspreken. Dit gebeurt onder andere wanneer zij geen interesse of mening over het onderwerp hebben, hun mening niet vertegenwoordigd zien in een mogelijke stemkeuze, niet akkoord*

	<i>zijn (maar niet in die mate dat ze echt tegen zijn), niet voldoende weten over het onderwerp, niet hebben deelgenomen aan voorafgaande discussies of onderhandelingen.</i> • Rood = tegen = niet akkoord met de stelling. - STAP 2: de leerlingen spelen het stellingenspel. Licht eerst aan de leerlingen toe dat ze via deze opdracht kennis leren maken met de werking van het debatspel in het parlementair halffrond. De opdracht die ze nu gaan uitvoeren, dient als opwarmer voor het ‘grote’ debat dat op het einde van het bezoek zal volgen. Laat de leerlingen vervolgen kiezen met welke van de vier stellingen ze aan de slag willen gaan in deze opwarmingsronde: 1. De fietshelm moet verplicht worden. 2. Automobilisten moeten betalen volgens het aantal kilometers dat ze rijden. 3. De zomervakantie moet worden ingekort tot 6 weken. 4. Sollicitaties moeten anoniem verlopen om discriminatie te voorkomen. Het stellingenspel verloopt als volgt: 1. De leerlingen stemmen via de stemknopjes een eerste keer over de gekozen stelling. Ze krijgen hiervoor 15 seconden de tijd. Het resultaat van de stemming verschijnt op het grote scherm. 2. De medewerker van het Bezoekerscentrum start een filmpje waarin argumenten pro en contra de stelling verteld worden. 3. Na het filmpje stemmen de leerlingen een tweede keer. Bij deze tweede stemronde krijgen ze slechts 5 seconden de tijd om te stemmen. Het resultaat verschijnt opnieuw op het grote scherm, samen met het resultaat uit de eerste stemronde. Hier kan je uit afleiden of er een verschuiving is opgetreden in het stemgedrag van de leerlingen of niet.
Reflectiemoment	- STAP 3: de leerlingen reflecteren kort over de resultaten en het stemgedrag. Bespreek met je leerlingen de resultaten van de tweede stemronde in vergelijking met de eerste stemronde. ○ Wie is van mening veranderd? Waarom? ○ Wie is niet van mening veranderd? Waarom? ○ Wie heeft zich onthouden? Waarom? Vraag naar eventuele inzichten die de leerlingen verworven hebben, inzichten die ze kunnen meenemen in de voorbereiding en/of het voeren van het ‘grote’ debat op het einde van het bezoek. Laat hen dit noteren in de werkbundel.

3. Introductie stelling voor het grote 'debat' (module 2)

De leerlingen blijven nog even zitten in het parlementaire halfroond. Hier brengen we de stelling binnen die de klas in de voorbereidende les gekozen heeft. Rond deze stelling hebben zij reeds argumenten verzameld die nu van pas zullen komen. De leerlingen zullen hier twee keer stemmen en kort debatteren over de stelling.

- De leerlingen oefenen in argumenteren.
- De leerlingen oefenen in actief luisteren.
- De leerlingen reflecteren over hun stemgedrag.
- De leerlingen nemen nieuwe argumenten mee ter voorbereiding van het 'grote' debat.

De leerlingen werken individueel en in duo's.

Lesverloop
20 min.

CONCREET

**Aan de slag
met de zelfgekozen
stelling**

- **STAP 1: de leerlingen stemmen een eerste keer.**

Je bezorgt aan het de medewerker van het Bezoekerscentrum de stelling die in de voorbereidende les door de klas gekozen wordt. De medewerker voert de stelling in het grote scherm in.

De leerlingen stemmen een eerste keer. Het resultaat verschijnt op het grote scherm.

De leerlingen noteren het resultaat van de stemming in hun werkbundel.

	- STAP 2: de leerlingen proberen in een speeddateronde elkaar te overtuigen van hun standpunt. De leerlingen halen de argumenten erbij die ze tijdens de voorbereidende les verzameld hebben voor hun standpunt. Met deze argumenten proberen ze de ander te overtuigen van hun standpunt. ○ De leerlingen op de voorste rij vormen een duo met de persoon die achter hen zit. ○ In 1,5 minuut probeert de leerling van de voorste rij de ander te overtuigen van zijn of haar standpunt. De ander luister actief d.w.z. luistert, onderbreekt niet en probeert de argumenten van de ander te begrijpen (zonder ermee akkoord te hoeven gaan). ○ Vervolgens luist de leerling 1,5 minuut naar de argumenten van de leerling van de achterste rij. ○ Nadat het duo klaar is, verschuiven de leerlingen op de onderste rij een plaats naar rechts. De achterste rij verschuift een plaats naar links. De leerlingen vormen nieuwe duo's en herhalen de oefening van daarnet. Jouw rol als begeleider bestaat er in om de groepsverdeling te laten gebeuren en de leerlingen aan het werk te zetten. Hou de tijd (1,5 min.) in de gaten en geef aan de leerlingen aan wie en wanneer ze moeten doorschuiven.
	- STAP 3: de leerlingen stemmen een tweede keer. De medewerker van het Bezoekerscentrum start een tweede stemming op. Het resultaat verschijnt op het grote scherm. De leerlingen noteren het resultaat in hun werkbundel.
Reflectiemoment	- STAP 4: de leerlingen reflecteren over hun standpunt. De leerlingen beantwoorden in hun werkbundel volgende vragen: ○ Ben je van standpunt veranderd? JA/NEEN ○ Waarom ben je wel/niet van standpunt veranderd? Ik ben WEL/NIET van standpunt veranderd, omdat ... ○ Deze nieuwe argumenten omtrent de stelling neem ik mee in de voorbereiding en/of het voeren van het 'grote' debat: ...

4. Op onderzoek in het Bezoekerscentrum: voorbereiding plenair debat

In dit onderdeel sturen we de leerlingen op ontdekking in het Bezoekerscentrum

Via de opdrachten die ze daarbij krijgen, willen we voornamelijk de leerlingen **(extra) argumenten pro en/of contra laten verzamelen** die ze in onderdeel 5 'het grote debat' kunnen gebruiken. Daarnaast willen we:

- de leerlingen meer vertrouwd maken met de werking van het Vlaams parlement;
- de leerlingen vertrouwd maken met de standpunten van politieke partijen;
- de leerlingen vertrouwd maken met de rol van middenveldorganisatie
- de leerlingen laten reflecteren over eigen inzichten en hun eigen (mogelijke) rol in het politieke spel.

De leerlingen maken de opdrachten in **kleine groepjes van max. drie leerlingen**. De reflectie-opdrachten maken ze **individueel**.

Ze starten in module 1 bij de aanraakschermen en schuiven dan door naar module 3 waar deze opdracht maken aan het grote scherm. Voor al deze opdrachten krijgen ze 30 min. tijd. Nadien keren ze terug naar het halfond in 2 en start het vijfde en laatste onderdeel 'het grote debat'.

Lesverloop 30 min.	CONCREET
Opdracht 1: Het standpuntenspel	- STAP 1: De leerlingen markeren uit een lijst de gekozen stelling of noteren in een daarvoor voorziene kader de stelling die straks centraal staan tijdens het debat (individueel). De tien stellingen waaruit jullie – in de voorbereidende les – reeds konden kiezen zijn deze: 1. De culturele sector moet verplicht worden om een vast percentage van zijn kosten te financieren met privé-geld. 2. Jongeren moeten vanaf 16 jaar kunnen stemmen voor de gemeente- en provincieraden. 3. Op alle scholen moet een verbod op hoofddoeken komen. 4. Er moet zo snel mogelijk een algemeen verbod op dieselwagens komen. 5. De belasting op een erfenis moet worden afgeschaft. 6. Een Vlaamse volksvertegenwoordiger mag niet tegelijkertijd het ambt van burgemeester of schepen uitoefenen. 7. Mensen die ongezond leven moeten een hogere premie betalen voor de Vlaamse Sociale Verzekering (de voormalige Vlaamse Zorgverzekering). 8. Tijdens de eerste twee jaar van het secundair onderwijs moeten alle jongeren hetzelfde onderwijs krijgen. 9. Elke kandidaat voor een sociale huurwoning in Vlaanderen moet in staat zijn om Nederlands te spreken. 10. Ook bus- en tramlijnen met weinig passagiers moeten blijven.

	- STAP 2: De leerlingen spelen in module 1 het standpuntenspel (in kleine groepjes van max. 3 lln.) Doel hierbij is om te weten te komen wat het standpunt van de verschillende partijen is rond de gekozen stelling én hieruit argumenten pro en contra af te leiden die ze kunnen gebruiken tijdens het afsluitende debat. ○ De leerlingen volgen de instructies op het scherm en nemen de standpunten van de verschillende partijen door. ○ De leerlingen omcirkelen in de werkbundel de namen van de partijen wiens standpunten aansluiten bij hun visie. ○ De leerlingen noteren argumenten pro en contra die ze oppikten uit het standpuntenspel. Jouw rol als begeleider hierbij kan zijn dat je leerlingen helpt bij de opstart of hen na het spelen van het spel via een kort gesprek helpt bij de analyse en het noteren van argumenten (pro en contra)
Opdracht 2: Het middenveld	- STAP 3: REFLECTIE (individueel) Het doel van deze reflectie is leerlingen individueel stil te laten staan bij hun eigen visie over deze stelling. Ze krijgen hiervoor enkele reflectievragen voorgeschiedt die peilen of hun persoonlijk standpunten door het standpuntenspel te spelen veranderd is en waarom dit wel of niet het geval is? Jouw rol als begeleider hierbij kan opnieuw vooral ondersteunend zijn. Ondersteun ze bij het nadenken over en het noteren van hun visie door het stellen van vragen.
	- STAP 1: De leerlingen zoeken bij het centrale thema achter de stelling 2 passende middenveldorganisaties (in kleine groepjes van max. 3 lln.) Met deze opdracht willen we leerlingen hun blik op het ‘politieke spel’ verruimen. Het zijn immers niet alleen politieke partijen en volksvertegenwoordigers die rond maatschappelijke thema’s werken, ook middenveldorganisaties en de leerling zelf kunnen rond deze thema’s hun steentje bijdragen. ○ De leerlingen denken na over het achterliggende thema achter de gekozen stelling en noteren dit in hun werkbundel.

	Bijvoorbeeld: ▪ Kozen ze voor de stelling ‘Op alle scholen moet een verbod op hoofddoeken komen’, dan zijn religieuze vrijheid, secularisering en discriminatie mogelijke achterliggende thema’s. ○ De leerlingen zoeken op het grote scherm twee middenveldorganisaties die werken rond dit/deze thema(’s). ○ De leerlingen noteren vervolgens in hun werkbundel de bijhorende vragen over de werkwijze en doelstellingen van deze organisaties. Jouw rol als begeleider hierbij kan zijn dat je leerlingen helpt bij de opstart en/of de zoektocht naar gepaste organisaties en de antwoorden op de gestelde vragen.
	- STAP 2: Reflectie (individueel) Het doel van deze stap is leerlingen te laten nadenken over hun eigen (mogelijke) rol: wat vinden ze van de aanpak en doelgerichtheid van deze organisaties én zouden ze zelf bereid zijn om een rol op te nemen? De leerlingen noteren hun persoonlijke antwoorden op de richtvragen die ze hierrond krijgen in de werkbundel. Jouw rol als begeleider hierbij kan opnieuw vooral ondersteunend zijn. Ondersteun ze bij het nadenken over en het noteren van hun visie door het stellen van vragen.

5. Het 'grote' debat (module 2)

Nadat de leerlingen in de voorgaande stappen bijkomende informatie en argumenten verzameld hebben met betrekking tot de stelling, samen met nieuw inzichten omtrent debatteren en argumenteren, komt dit nu allemaal samen in het 'grote' debat. Iedereen verzamelt opnieuw in het parlementaire halfroond van module 2.

- De leerlingen proberen op een geïnformeerde wijze de ander te overtuigen van hun standpunt.
- De leerlingen passen de kenmerken van een goede debater toe.
- De leerlingen reflecteren over en verwerven inzicht in hun stem- en debatersgedrag.

De leerlingen werken individueel.

Lesverloop 30 min.	CONCREET
Het 'grote' debat	- STAP 1: De leerlingen voeren het 'grote' debat. Nadat de leerlingen de opdrachten hebben uitgevoerd, verzamelen ze opnieuw in het parlementaire halfroond van module 2. Onder begeleiding van de leerkracht wordt het 'grote' debat opgestart. Het eigenlijke debat duurt ongeveer 15 tot 20 min. Vooraleer het debat van start gaat, fris je met de leerlingen nog eens even de kenmerken van een goede debater op. - o Neem een actieve luisterhouding aan. Onderbreek de ander niet. - o Hanteer een respectvolle houding en communicatie. - o Gebruik correcte en onderbouwde argumenten. - o Stel je kritisch en alert op. - o Let op je spreekwijze. - o Gebruik een vleugje humor. - o Verzorg je lichaamstaal. - o Respecteer de uitkomst van het debat.

	- STAP 2: De leerlingen stemmen een derde en laatste keer. Nadat het debat is afgerond kunnen de leerlingen hun definitieve stem uitbrengen. Het resultaat verschijnt op het grote scherm. De leerlingen noteren in hun werkbundel het resultaat van de derde stemronde.
Reflectiemoment	- STAP 3: de leerlingen reflecteren over hun stem- en debatersgedrag. In hun werkbundel beantwoorden de leerlingen volgende vragen: ○ Is er een verschil in het resultaat tussen stemronde 2 en stemronde 3? Er is een OPVALLEND/GEEN BETEKENISVOL verschil tussen de resultaten. ○ Is jouw standpunt tussen stemronde 2 en stemronde 3 gewijzigd? JA/NEEN. ○ Indien je standpunt niet veranderd is, kan je dit verklaren? <i>Meerdere antwoorden zijn mogelijk.</i> ☐ Ik kon mij 100% vinden in de argumenten voor mijn standpunt. ☐ Ik heb tijdens de opdrachten in het Bezoekerscentrum bijkomende argumenten verworven om mijn standpunt te staven. ☐ Ik heb via klasgenoten bijkomende argumenten voor mijn standpunt verworven. ☐ De tegenargumenten overtuigen mij niet. ☐ Ik stel me moeilijk open voor tegenargumenten. Ik vind het moeilijk om mijn standpunt te wijzigen eens ik dit gevormd hebt. ☐ Ik ga altijd voor mijn standpunt, ook wanneer blijkt dat ik mijn standpunt onvoldoende kan beargumenteren. ☐ Ik ben geneigd om B te zeggen, wanneer de groep A zegt. ☐ Ik ben geneigd om B te zeggen, wanneer een bepaald persoon A zegt. ○ Indien je standpunt veranderd is, kan je dit verklaren? <i>Meerdere antwoorden zijn mogelijk.</i> ☐ Ik was onvoldoende geïnformeerd en voorbereid op het debat. ☐ Ik heb tijdens de opdrachten in het Bezoekerscentrum relevante argumenten verworven waardoor mijn standpunt gewijzigd is. ☐ Ik heb via klasgenoten overtuigende argumenten gehoord die mijn standpunt hebben gewijzigd. ☐ Ik heb me opengesteld voor de argumenten voor en tegen mijn standpunt. ☐ Ik ben geneigd om mee te gaan in het standpunt van de meerderheid van de groep. ☐ Ik ben geneigd om mee te gaan in het standpunt van bepaalde personen in een groep.

	○ Heb jij de ander van jouw standpunt kunnen overtuigen? <i>Leerlingen kunnen hiervoor feedback vragen aan hun klasgenoten.</i>

Indien het antwoord 'JA' is: Ik heb de ander van mijn standpunt kunnen overtuigen omdat ...

- ☐ Ik neem een actieve luisterhouding aan. Ik onderbreek de ander niet.
- ☐ Ik hanteer een respectvolle houding en communicatie.
- ☐ Ik gebruik goede en onderbouwde argumenten.
- ☐ Ik stel me kritisch en alert op.
- ☐ Ik let op mijn spreekwijze.
- ☐ Ik gebruik af en toe humor.
- ☐ Ik verzorg mijn lichaamstaal.
- ☐ Ik heb voldoende deelgenomen aan het debat.

Indien het antwoord 'NEE' is: Gebruik de antwoorden van de vraag hierboven om voor jezelf enkele werkpunten te formuleren in de volgende vraag.

- Als ik volksvertegenwoordiger/debater word ...
 - ☐ zijn mijn kwaliteiten: ...
 - ☐ zijn mijn werkpunten: ...